

WASAPLATSENS
MONTESSORIFÖRSKOLA

Wasaplatsens Montessoriförskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskola

Läsår: 2017/2018

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Förskolechefen samt alla anställda på förskolan.

Vår vision

Alla barn och vuxna på vår förskola kan känna sig säkra och trygga.

Planen gäller från

2017-07-01

Planen gäller till

2018-06-30

Läsår

2017/2018

Barnens delaktighet

Barnen ska på många sätt göras delaktiga. Bland annat genom arbetet på barnens nivå med förskolans kompisso, som är grunden till vårt värdegrundsarbete. Vi talar om vikten av att behandla alla lika och att vara en god kamrat. Vi lyssnar på varandra och visar varandra respekt. Vi tränar oss dagligen praktiskt vad det innebär. Vi tar emellanåt in teater om känslor och vi lånar relevanta böcker på biblioteket.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Arbetet på förskolan görs hela tiden i nära samarbete med vårdnadshavarna. Vid aktuella händelser informeras alltid vårdnadshavarna vid hämtning alternativt telefonsamtal. De görs delaktiga i planen mot diskriminering och kränkande behandling via mail och den sitter även synlig på respektive avdelnings anslagstavla. Kontinuerlig information ges via månadsbrev där också olika paragrafer ur Barnkonventionen delges samt mål tagna ur Lpfö 98/16.

Personalens delaktighet

Samtliga i personalen är insatta i arbetet för lika behandling och mot kränkande behandling genom de diskussioner som kontinuerligt förs och det arbete vi lagt ner i skattning av verksamhetens likabehandlingsarbete. Den är förankrad hos personalen samt vårdnadshavare och barn. Personalens syn är förankrad i Barnkonventionen och Lpfö 98/16. Pedagoger sätter upp små teaterföreställningar vid behov. Planen är utformad av personalen. Personalen ansvarar för pedagogisk dokumentation i barnens egna pärmar.

Förankring av planen

Planen förankras hos personalen på planeringsdagar och personalmöten där den diskuteras och kontinuerligt utvärderas. Planen är förankrad hos barnen på deras nivå genom den kompassol som ligger till grund för förskolans värdegrundsarbete. Planen presenteras årligen för vårdnadshavare på föräldramöte och skickas ut i mindre delar via mail för att göra den lättöverskådlig. Månadsvis kopplas planen till de rapporter vilka beskriver verksamheten som sänds ut till vårdnadshavare.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Arbetslaget har utvärderat föregående läsår med hjälp av diskussioner utifrån föregående års Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Vi har låtit barnens intervjuer inför utvecklingssamtal varit en del av årets utvärdering.

Barnen har utformat kompassolens strålar där förhållningssätt ligger till grund för värdegrundsarbetet. Arbetet med kompassolen har fungerat väl och genom att arbetet sker kontinuerligt hålls värdegrundsarbetet levande för både barn och vuxna.

Med hjälp av det montessorimaterial vi kan erbjuda och ett temainriktat arbetssätt upplever vi att förståelsen ökar för människors lika värde.

Valet av litteratur med olika teman, som till exempel människors lika värde och genus upplever vi uppmuntrar barnen och personal till jämställdhet och en ökad förståelse inom de ämnen vi uppmärksammar.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Hela arbetslaget på förskolan, vårdnadshavare via brukarundersökning samt vårt eget utvärderingsunderlag. Barnen görs delaktiga på ett integrerat sätt i verksamheten i och med kompassolen.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling har fungerat väl då den ofta tas i beaktning när situationer uppstår och uppdagas. Dialog förs med samtliga barn i både mindre grupper som i helgrupp samt barnens föräldrar genom månadsrapporter.

Ofta och kontinuerligt samlar vi barnen i mindre grupper då allas röster ska få möjlighet att höras i demokratisk anda.

Utifrån förra årets plan kan vi se att delar av gården aldrig bör vara obemannade av de vuxna.

Vi har lånat böcker för att lyfta frågor som dyker upp bland barnen för att kunna föra diskussioner och dialoger barnen emellan.

Vi upplever att ett tematiskt arbete är till fördel gällande bland annat lika behandling, genus och Maria Montessoris fredstanke då vi kan göra det lustfyllt och lärorikt för barnen. Maria Montessoris tankar och filosofi i kombination med reviderad läroplan och ny forskning binder verksamheten samman.

Visningar på samlingar av olika slag med syfte att synliggöra kompisolen finner personalen är förankrat hos barnen och vårdnadshavare.

Vikten av att alltid vara på sin position som pedagog, både utomhus och inomhus, ska förebygga att otrygga situationer uppstår.

De funderingar vi hade förra året kring samlingarnas upplägg resulterade i mindre grupper för att möjliggöra att alla barns behov blev tillgodosedda. Arbetet sker dock fortfarande kontinuerligt då.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-06-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Av arbetslaget, barnen samt vårdnadshavarna i dialog, diskussion på studiedagar samt utvärdering och skattning med hjälp av BRUK-mallar.

Barnens delaktighet i utvärderingen ges möjlighet på lill-möten samt i intervjudelen inför utvecklingssamtal, samt det allmänna sociala klimatet.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechefen

Främjande insatser

Namn

Kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Att öka barns förmåga till empati och respekt för allas lika värde oavsett bakgrund.

Alla har rätt att vara som de är.

Alla barn samt personal ska känna sig trygga på förskolan. Vårdnadshavare ska känna sig trygga med att lämna sina barn på förskolan med vetskapen om att händelser följs upp och utvärderas i direkt anslutning till eventuella händelser.

Insats

Maria Montessoris fredstanke genomsyrar den dagliga verksamheten där pedagoger gör enkla rollspel vid behov, i vilka de belyser situationer som uppstår och som kan vägleda barnen i sin sociala utveckling.

Arbetet med kompassolen pågår kontinuerligt där barnen ges möjlighet att förnya strålarna under läsåret för att på så sätt hålla den levande. Visningssamlingar med tema "snälla handlingar" har vi som ett led i arbetet med vår värdegrund och kompassol.

Vi möjliggör för barnen att få fritt talutrymme för att uttrycka sina känslor i mindre som stora grupper.

Personalen har bestämda positioner i innemiljön för att följa barnen. Utomhus följer de vuxna barnens rörelser.

Genom att använda lek- och samarbetsövningar kontinuerligt i vardagen.

Vi vuxna föregår med gott exempel och agerar förebilder i leken vid behov.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Kön

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Alla barn ska ges lika möjlighet och inflytande oavsett kön.

Insats

Vi lånar relevant litteratur på biblioteket för att inte fastna i stereotypa könsroller och låter diskussioner och samtal om regnbågsfamiljer/hbtq vara en naturlig del i barnens vardag på förskolan.

Uppmuntra barnen att leka i könsblandade grupper, i ute- samt inneverksamheten.

Använder oss av aktivitetslappar som ökar möjligheten till könsblandade lekar.

Möjlighet till rollspel av olika slag oavsett könstillhörighet.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Könsidentitet och könsuttryck

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Personalen bör kunna svara barnens på frågor som uppstår om könsidentitet och könsuttryck. Om inte, tar vi reda på det tillsammans med barnen.

Insats

Föra diskussioner kontinuerligt i arbetslaget.

Ta upp aktuella nyheter vid behov.

Bildvisning på samling.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Arbeta med att introducera de språk som finns representerade i barngruppen på barnens nivå.

Ge barnen en ökad fördomsfri förståelse kring människors olika kulturer.
Försöker aktivt hjälpa barnen att känna stolthet över sig själva och sitt ursprung.

Insats

Vi använder Maria Montessoris kulturmateriel för att öka barnens medvetenhet och förståelse för olika kulturer.

Införa födelsedagssånger på de olika modersmål som finns representerade på förskolan.

Alla barn, oavsett bakgrund, ska få lika stor plats i verksamheten.

Arbete med bilder från olika kulturer.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Tillsammans med barnen samtala om olika trosuppfattningar och religioner, utan att barnen blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Utveckla vår förståelse och kunskap för människor med andra religioner och trosuppfattningar.

Insats

Berätta om traditioner från olika religioner och om på vilka sätt de firas.

Ge barn med annan trosuppfattning möjlighet att delge andra sin tradition.

Kompetensutveckla oss vid behov för att kunna svara barnen på deras frågor och funderingar.

Införskaffa relevant litteratur, anpassade till barn och vuxna.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Öka barnens medvetande om att vi alla är olika och har olika förutsättningar.

Arbeta kontinuerligt och utvecklande med rörelse i olika former.

Alla har olika förmågor och förutsättningar!

Insats

Barnen ska få chans till ökad acceptans och förståelse för att vi alla är olika, unika individer. Detta genom att verksamheten inte är främmande för att integrera barn med funktionsnedsättning i gruppen. Montessoripedagogiken tolkar personalen lämpar sig väl för barn med funktionsnedsättning.

Stöd för personal från rehabiliteringscenter.

Pedagoger fortbildas vid behov.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Motverka stereotypa och traditionella föreställningar kring könsmonster, könsroller och sexuell läggning.

Insats

Låna relevant litteratur om olika familjesammansättningar som innefattar till exempel regnbågsfamiljer och hbtq.

Ge möjlighet att belysa aktuella nyheter i samhället som rör sexuell läggning.

Låta barn i regnbågsfamiljer i sin närhet delge oss i större utsträckning.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Ge alla barn lika utrymme, oavsett ålder.

Se barnen som kompetenta individer och låta dem utvecklas i sin egen takt för att bli självständiga.

Stärka barnen i deras grupp- samt individuella lekar av olika ålder och kön.

Barnens rätt att få vara som "den ålder de är i".

Insats

Använder oss av kompassolen.

Alla barns åsikt är välkommen och bör respekteras.

Hjälpa barnen att bjuda in varandra i lekar oavsett ålder för att motverka hierarkier, både i inne- och utemiljön.

Vi arbetar med att öka leken över åldersgränserna genom aktivitetslappar.

Genom lek- och samarbetsövningar med turtagning.

Ge barnen utmaningar efter deras förmåga och förutsättningar.

Inbjudna till möjlighet för de äldre barnen att vara med de yngre som "lill-fröken".

Barnens rätt att arbeta med det de är intresserade av oavsett ålder och kön.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Barnen observeras inom- samt utomhus för att optimera kartläggning samt rutiner på förskolan för att upptäcka eventuell indirekt samt direkt diskriminering. Organiserade samtal med barn i mindre grupper på "lill-möten" om upplevelser av kränkning och trakasserier (hur barnen känner sig)

Intervju med barnen inför utvecklingssamtal sker två gånger per år, där vi utifrån barnens svar kan kartlägga hur barnen känner sig i förskolans olika utrymmen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Genom utvecklingssamtal och aktiv dialog då händelser inträffat.

Barnen har involverats genom att de givits möjlighet att berätta i grupp och genom enskilda samtal/intervjuer.

Genom dagliga observationer av barnen i samspel med varandra.

Vårdnadshavarna har möjlighet att uttrycka synpunkter/funderingar i förskolans utvärdering samt i anslutning till föräldrabesök och även under utvecklingssamtal och föräldramöten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Nya frågor har skrivits i samtalsunderlaget inför utvecklingssamtalet och en del förändringar har gjorts i barnets intervjudel för att på så sätt öka deras inflytande.

Personalen bjuder in barnen att föra fram sina synpunkter på lill-möten, storsamlingar samt i dagliga situationer.

Våra observationer diskuteras i arbetslaget på personalmöten och studiedagar.

Resultat och analys

Barnen får möjlighet till ökat inflytande.

Genom våra dagliga observationer kan vi se att barnens förståelse för olikheter har ökat.

Personalen är mer lyhörd för signaler om att barn kan tycka illa om något och kan visa hänsyn.

Både inne- och utemiljön har förändrats för att tillgodose barnens behov. Vi har sett över våra dagliga rutiner och kommit fram till vikten av att positionera oss i miljön före barnen både inomhus och utomhus. Barnen får inte lämnas obevakade.

Förebyggande åtgärder

Namn

Kränkande behandling

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla barn och vuxna på förskolan ges möjlighet till trygghet samt att de möts med respekt.

Personalen har som mål att så snabbt som möjligt upptäcka riskfaktorer gällande kränkande behandling och därefter ingripa direkt.

Alla barn ska tas på allvar men det är arbetslaget som bedömer vilka åtgärder som vidtas.

Åtgärd

Åtgärder påbörjas genast vid misstanke om kränkande behandling.

Åtgärder ska dokumenteras och utvärderas för att förhindra upprepning.

Vårdnadshavarna till berörda barn underrättas.

Klar struktur och tydliga rutiner för hur personalen ska agera.

Motivera åtgärd

Inga bevis ska behövas för att förskolan ska agera.

Vid incidenter underrättas alltid vårdnadshavarna.

Ansvarig

Förskolechefen samt arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Funktionsnedsättning

Områden som berörs av åtgärden

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Alla barn ska ges möjlighet att utvecklas efter sina egna förmågor och förutsättningar.

Öka barnens medvetenhet om att vi alla är olika, vilket vi betonar mycket i verksamheten. Arbetet hålls levande med vår värdegrund genom kompisolen.

Åtgärd

Verksamheten är beredd att ta emot barn med funktionshinder eller barn med särskilda behov, annars anpassar verksamheten efter behov.

Hitta materiel som belyser funktionsnedsättning av olika slag.

Tillgång till utvecklande materiel.

Professionellt stöd av barnpsykolog samt stöd från rehabiliteringscenter.

Fortbildning för personal.

Personalen ska vara goda förebilder genom ett förhållningssätt som uttrycker respekt för det enskilda barnets förmågor och förutsättningar.

Vi ska ha kontinuerlig och god kontakt med barnens föräldrar.

Vi ska ta till vara på föräldrarnas kunskap om barnet som en värdefull information i verksamheten med att skapa en bra miljö för barnet.

Organiserad rytmik och rörelse i både inomhus/utomhusmiljö samt gymnastiklokal.

Motivera åtgärd

Rörelsebehovet finns hos alla barn.

För att få ökad förståelse för olikheter.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Kön, könsidentitet eller könsuttryck

Områden som berörs av åtgärden

Kön och Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Alla barn och vuxna ska behandlas lika oavsett kön eller könsidentitet.

Åtgärd

Vi tillämpar könsblandade grupper.

Barnen ska ges lika mycket inflytande och talutrymme oavsett kön.

Gruppen delas in i mindre grupper oberoende kön.

Motivera åtgärd

Vi anser oss inte begränsade av traditionella könsmonster och könsroller på vår förskola.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Etnisk tillhörighet

Områden som berörs av åtgärden

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Öka barnens förståelse för olika kulturella tillhörigheter och förstå olika bakgrunder.

Vårdnadshavare ska ha vetskap om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra religiösa livsåskådning eller etniska tillhörigheten.

Dagliga observationer av barnen som diskuteras i arbetslaget månatligen.

Uppmärksamma den flerspråkighet som finns representerad i verksamheten.

Åtgärd

Pedagogerna ska alltid vara närvarande i barngruppen för att observera, lyssna och avläsa beteenden och handlingar.

Fortsätta att arbeta med vårt kulturmaterial tex jordgloben och bilder på kulturella skillnader.

Tematiskt arbetssätt tolkar personalen är till barnens fördel då alla lär sig genom olika sätt.

Låna relevant litteratur kontinuerligt för att hålla arbetet levande.

Arbeta aktivt i arbetslaget för att utveckla barnens förmåga att leva sig in i och respektera andras religioner, kulturer och värderingar.

Motivera åtgärd

Vi utgår från Maria Montessoris grundtankar, Läroplan för förskolan 98/16 samt Barnkonventionen för att uppnå målen.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av åtgärden

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Vi tar in familjer med olika religiösa ursprung för att berika mångfalden på förskolan.

Ge barnen möjlighet till ökad kunskap och förståelse för olika religioner och trosuppfattningar.

Åtgärd

En ökning av familjer med annan religiös bakgrund har konstaterats i samhället och även om inte vår verksamhet har mottagit flyktingfamiljer har verksamheten berikats med familjer med annan religiös bakgrund.

Låna relevant litteratur.

Samarbeta med hemmen när det gäller annan trosuppfattning.

Motivera åtgärd

Vi vill ge barnen kunskap om religionsfrihet utifrån Maria Montessoris fredstankar.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Sexuell läggning

Områden som berörs av åtgärden

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Upplysa barnen om regnbågsfamiljer och hbtq.

Öka barnens acceptans för olika sexuella läggningar.

Öka barnens förståelse för olika familjesammansättningar.

Utvärdering sker genom kontinuerliga observationer av barnen, resultatet från observationerna presenteras och diskuteras på personalmöten.

Åtgärd

Låna relevant litteratur på biblioteket samt att vi stödjer barnen i deras syn på olika familjekonstellationer i leken.

Ha en öppen dialog i ämnet.

Ge möjlighet att leka könsöverskridande genom klädsel och roller.

Motivera åtgärd

Förankra hos barnen att allas värde är lika oavsett sexuell läggning.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Ålder

Områden som berörs av åtgärden

Ålder

Mål och uppföljning

Barnen ska inte behöva känna begränsningar grundat på ålder.

Följa barnens intresse och individuella utveckling, oavsett ålder.

Åtgärd

Valfrihet i verksamheten ska ges barnen oavsett ålder och kön.

Möjliggöra för nya sociala konstellationer genom våra "aktivitetslappar".

Arbeta aktivt med vår "kompissol", håller arbetet levande och förändrar "strålarna" under läsåret.

Vi ska vara observanta på att inte begränsa barnens utveckling pga. ålder, ge barnen nya utmaningar utifrån deras intellektuella utveckling.

Det är viktigt att barnen också får komma med egna förslag, för att känna sig delaktiga och öka sitt inflytande.

Möjliggöra för barn som önskar att vandra mellan avdelningarna, s.k. "lillfröken".

Gemensamma och uppdelade samlingar där intresse styr.

Motivera åtgärd

Motverka bildning av hierarkier pga. ålder på förskolan, både utifrån barnens och de vuxnas perspektiv.

Ansvarig

Arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Rutiner för akuta situationer

Policy

”Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola”

Allt som personal erfar eller på annat sätt tar del av, som kan upplevas som kränkande för ett barn, ska tas på största allvar.

Policyn är att ingen ska diskrimineras grundat på någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Vid misstanke agerar vi direkt med att utreda.

Förskolechefen underrättas.

Berörda vårdnadshavare underrättas.

Dokumentation görs och följs upp.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen är observanta för att upptäcka händelser som kan upplevas som kränkande.

Personalen har god uppsikt hela tiden vid både inommiljön samt utevistelsen, då de är positionerade.

Dialog med barnen i lill-möten där alla får möjlighet att komma till tals.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till är samtliga pedagoger med fast anställning i arbetslaget.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Samtlig personal fast anställda på förskolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Arbetslaget och förskolechef underrättas.

Dialog med utsatta och inblandade barn.

Dokumentera.

Åtgärdsplan och resursfördelning.

Lill-möten och dialog med samtliga barn i gruppen. Vid behov om situationen så kräver tar vi upp händelsen i hela barngruppen, låter dem samarbeta för att ge dem en chans att själva hitta en lämplig lösning.

Vid behov, om situationen så kräver, finns möjlighet för arbetslaget att få konsultation i aktuellt ämne med förskolepsykolog.

Vårdnadshavarna underrättas.

Berörd personal har extra vaksamhet.

Vid misstanke om fortsatta kränkningar kallas de berörda vårdnadshavarna till möte med förskolan och berörd personal samt förskolechef.

Dokumentation och åtgärder.

Kritiskt granska rutiner och bestämmelser som redan finns på förskolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Förskolechef underrättas.

Individuellt samtal med de inblandade och vi tydliggör också konsekvenserna av handlandet.

Dokumentation.

Om barn, förälder eller pedagoger upplever att något barn diskriminerats, trakasserats eller kränkts av anställda på förskolan hänvisas ärendet till förskolechef som omgående utreder saken.

Förskolechefen vidtar åtgärder.

Anmälningsplikt.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning med barnen sker kontinuerligt på lill-möten.

Pedagogernas dagliga observationer av barnens aktiviteter på förskolan.

Dialog med berörda vårdnadshavare.

Rutiner för dokumentation

Alla individuella, akuta händelser ska dokumenteras och uppföljas.

Alla åtgärder ska dokumenteras.

Samtliga möten, individuella samt i grupp ska dokumenteras.

Samtliga dokument ska sparas.

Ansvarsförhållande.

Samtliga pedagoger har anmälningsplikt.

Förskolechef är ytterst ansvarig för att anmälan till huvudman sker, om så är fallet.

Ansvarsförhållande

Förskolechef och pedagoger är ansvariga för att åtgärderna genomförs.